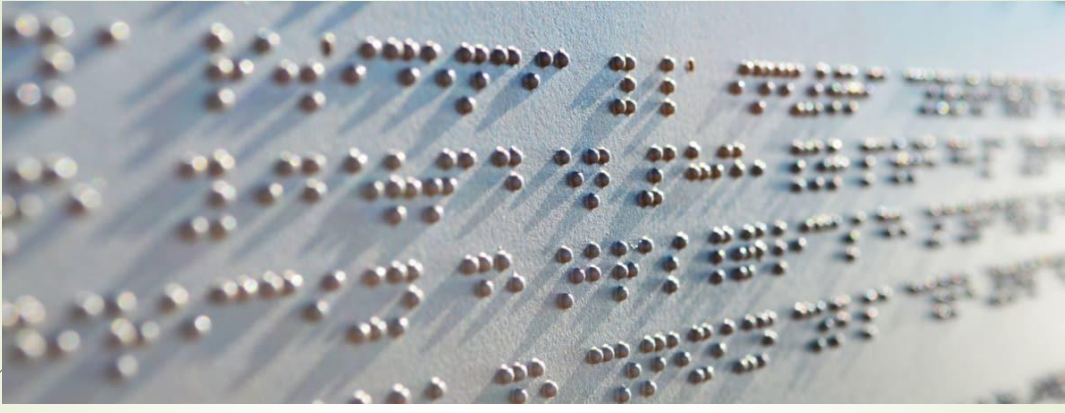

Raflara Braille ile Uzan

Hazırlayanlar

Ass. Dr. Melis Uçar

İnt. Dr. Rasim Uzunoğlu

İnt. Dr. Serhat

İnt. Dr. Muhammed Enes Yıldırım

Sunum Planı

- Görme engelinin tanımı
- Dünyadaki ve Ülkemizdeki sayılar
- Uygulanan erişilebilirlik yöntemleri
- Hedeflediğimiz Sorun
- Proje Amacımız
- Eylem Planı
- Sponsorlar

Görme Engeli Tanımı

Körlük WHO tarafından, görme yetisinin 0.05 orandan daha az olması olarak tanımlanmıştır (WHO, 1994)

1. DEFINITIONS

In this paper, the definitions used for blindness and visual impairment follow those included in the Tenth Revision of the *International Classification of Diseases* (ICD-10).

- Blindness is defined as vision less than 3/60 (0.05) or corresponding visual field loss in the better eye with best possible correction (Categories 3, 4 and 5 in ICD-10). This corresponds to loss of walk-about vision.

Görme Engelli Birey Sayısı

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2020 yılında gerçekleştirdiği küresel bir araştırmaya göre dünyada:

- **43 milyon total kör**
- 295 milyonu ciddi düzeyde
- 258 milyon orta düzeyde
- 510 milyon hafif düzeyde olmak üzere **1.1 milyar görme yetersizliğinden** etkilenmiş birey vardır.

Aynı araştırmaya göre; **görme yetersizliği** olanların **%65'i** ve **total kör** olanların **%80'i 50 yaş ve üzeri** kişilerden oluşmaktadır

(VLEG/GBD 2020)

Türkiyede durum...

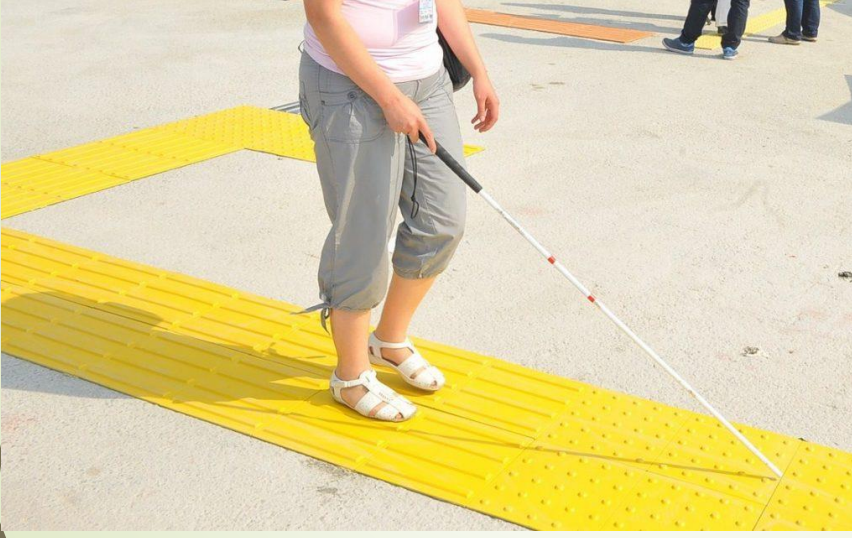
- Nüfusun **%6,9'u** görme sorunu yaşamaktadır
- 55 yaş ve üzeri nüfusun **%64'ünde...**
- Görme engelli kişi sayısı **277.000**'dir

(TÜİK, 2017)

(Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2020)

En aktif kullanılan yöntem...

- Hissedilebilir yüzeyler ilk kez **Japonya**'da
- “**Tenji blocks**” olarak adlandırılmıştır.
- İlk kez kullanımı ise **1967**'de Okayama'da
- Ülkemizde de **2012** yılında TS ISO 23599 sayılı Hissedilebilir Yürüme Yüzeyi İşaretleri isimli Standard hazırlanmıştır.

Diğer Uygulamalar

- Bankamatiklerin kabartmalı ve sesli hallerinin üretilmesi,
- Kaldırımlarda görme engelli bireyler ve tekerlekli sandalye ile ilerlemek zorunda olanlar için engelli rampaları,
- Trafik ışıklarının sesli bir şekil de durması ve ilerlemesi gerektiğini anlatan türleri,
- Otobüs duraklarının otobüs geliş saatleri tabelalarının kabartmalı olması,
- Yağmur alarmları vs.

- Cafe giriş çıkışlarda hissedilebilir zemin uygulamaları bulunmaktadır.
- Masa üzerlerinde sesli ya da kabartmalı menüler bulunmaktadır.
- Garson çağırabilmek için el kaldırmak ya da garsona seslenmek yerine masa üzerlerinde bulunan garson çağırma butonları bulunmaktadır.
- Hesap ödeme için bazı mobil uygulamalarda sesli ve temassız kredi kartı entegrasyonları bulunmaktadır. (Böylece engelli bireyler fazla hesap ödeme gibi sorunlar yaşamamış olur.)
- Bazı mekanlarda masa araları geniş tutulmakta da ya da görme engelli bireyler için daha teknolojiksel özel alanlar bulunmaktadır vs.

www.rednasis.com.tr/gorme-engelliler-icin-yapilan-calismalar/ sitesinden erişildi

GÖRME ENGELLİ BİREYLERİN ENGELLİ HAKLARINA DAİR BİLGİ DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ-ANKARA ÖRNEĞİ-

Sıtkı YILDIZ¹ & Seda GÜRLER²

Tablo 5. Görme yetersizliğinden etkilenmiş birey olarak topluma tam ve etkin katılmada sorunlarla karşılaşılıyor musunuz?

	Cinsiyet				Toplam	
	Kadın		Erkek		Sayı	Yüzde
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		
Evet	72	82,8	155	82,9	174	82,8
Kısmen	12	13,8	22	11,8	46	12,4
Hayır	3	3,4	10	8,3	18	4,7
Toplam	87	100,0	187	100,0	274	100,0

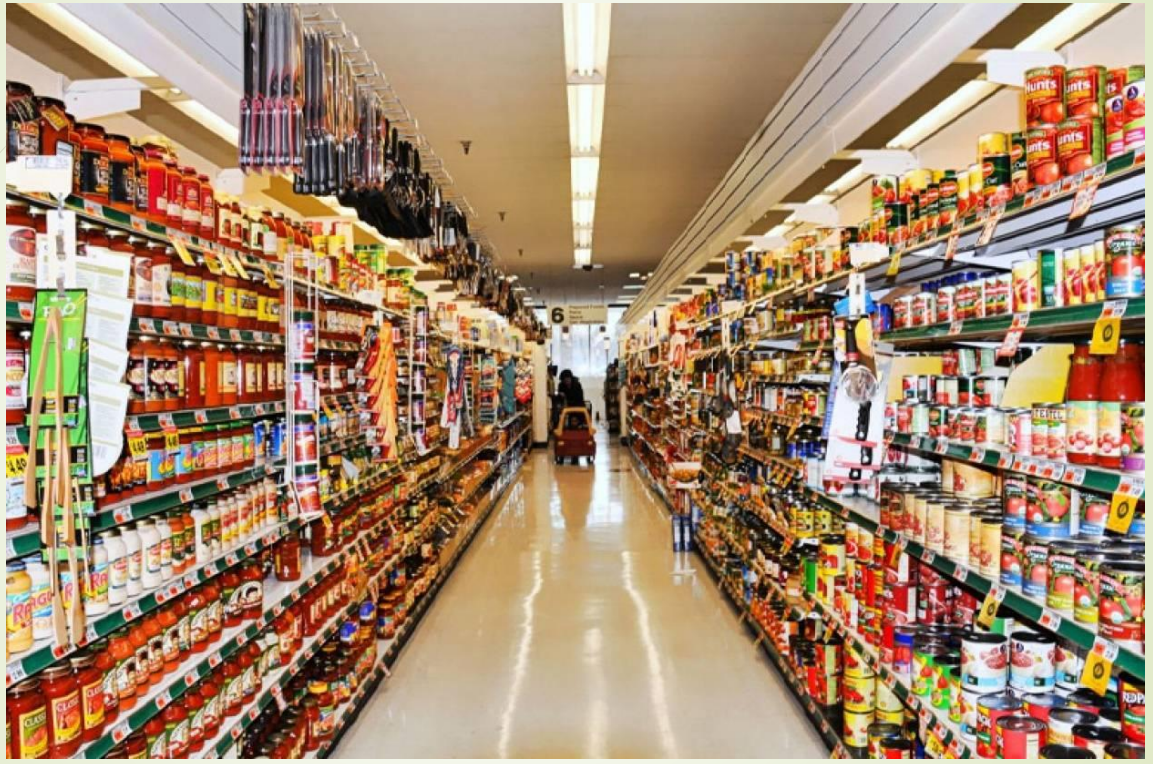
Hedeflediğimiz Sorun

- Görme engelli bireylerin günlük hayatını örnek aldık
- Ev dışında en sık ihtiyaç için yapılması gereken aktivite alışveriş
- Bunu da en sık marketler ve AVM'lerden yapabiliriz

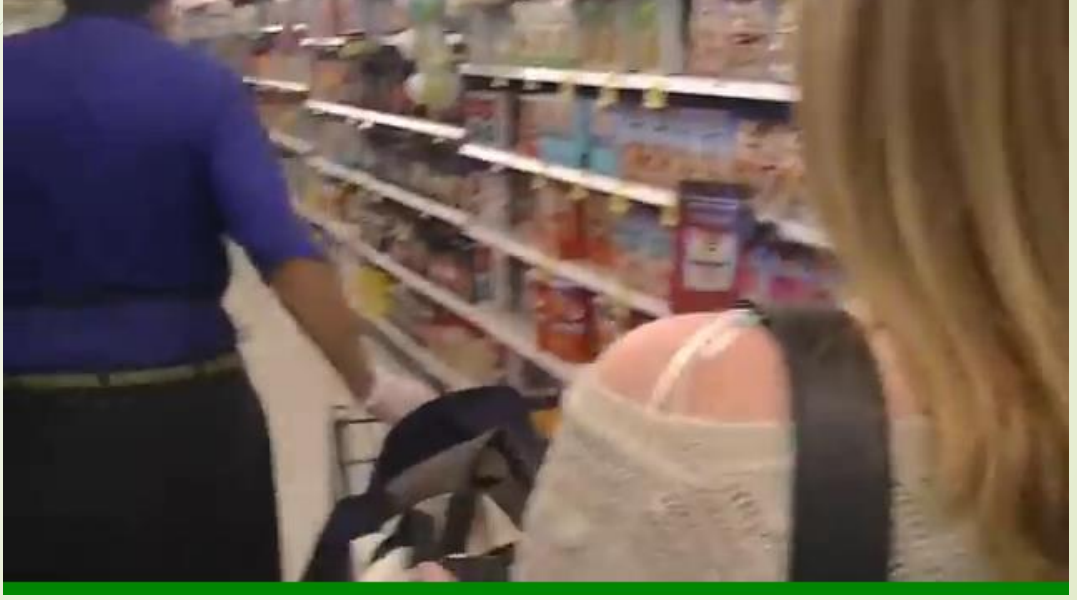
Erişilebilirlik Yönetmeliği Madde 4

m) Umuma açık hizmet veren yapı: Kamu hizmeti için kullanılan resmi binalar ile ibadet yerleri, özel eğitim, özel sağlık tesisleri, sinema, tiyatro, opera, müze, kütüphane, konferans salonu gibi kültürel binalar ile gazino, düğün salonu gibi eğlence yapıları, otel, özel yurt, iş hanı, büro, pasaj, çarşı, alışveriş merkezi gibi ticari yapılar, spor tesisleri, yüzme havuzu, genel otopark ve buna benzer umuma ait binaları,

- Ancak...

Greely Coloradodan bir Örnek

https://www.youtube.com/watch?v=b6M_WGGzGns

Indoor Navigation and Product Recognition for Blind People Assisted Shopping

Diego López-de-Ipiña, Tania Lorigo, and Unai López

Deusto Institute of Technology – DeustoTech., University of Deusto
Avda. Universidades 24, 48007 Bilbao, Spain
{dipina,tania.lorigo,unai.lopez}@deusto.es

- İspanya'dan bir proje
- QR code ve mobil uygulama
- Erişilebilirliği ve kullanımı göreceli zor

https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-21303-8_5
<https://fintechbd.com/qr-code-payment-money-in-black-and-white-dots/>

Görme Engellilerin Toplumsal Hayatta Yaşadıkları Zorluklar (Batman Merkez Örneği)¹

*Yusuf Arslan, **Hacı Murat Şahin, ***Ubeyde Gülnar, ** Murat Şahbudak

**Batman Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, 72100,BATMAN*

***Batman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, 72100,BATMAN*

****Batman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü, 72100,BATMAN*

**dryusufarslan@gmail.com*

- Batmandaki görme engelli vatandaşlar hakkındaki yapılan araştırmalar ve anketler sonucunda erişilebilirlik hakkındaki görüşleri dile getirilmiştir
- Sadece görme engelli bireylerin bile günlük yaşamında yaşadığı sorunlarda kendi başlarına sosyal etkileşime girmenin (mağazalarda alışveriş yapmak da dahil) çok zor olduğu belirtilmiştir

Proje Amacımız

- Görme engelli bireylerin marketlerde hangi ürünün önünde olduklarını rahatça anlamaları
- Reyonların en başına o rafta hangi tür ürünlerin olduğunu özetleyen bir kısım
- Her ürünün altında bulunan etiketin bir köşesine de ürünün ismini Braille alfabesiyle kabartma olarak yazabiliriz

BRaille ALPHABET

⠠	⠡	⠢	⠣	⠤	⠥	⠦	⠧	⠨	⠩	⠪	⠫	⠬	⠭
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	
⠮	⠯	⠰	⠱	⠲	⠳	⠴	⠵	⠶	⠷	⠸	⠹	⠺	⠻
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	

Esin Kaynağımız

- Bu uygulamanın bir benzeri Japonyada uygulanmaktadır
- Kutu içeceklerin üstünde Braille alfabesiyle hangi tür içecek olduğu yazmaktadır
- Aynı zamanda Türkiyede de çoğu ilaç kutusunda yine Braille alfabesi kullanılmaktadır

Projemizin Detayları

- **Uygulanabilirliđi** yüksek
- **Basit ve ucuz**
- Görme engelli bireyler için **yaşam kalitesini** arttıracak
- Evin dışına çıkmayı, kendi işlerini kendileri yapmalarını destekleyecek
- Marketlerdeki başarı oranına bakarak daha da yaygınlaştırmak mümkün (giyim, manav, fırın)
- **Kısıtlılıklar**
- Özel bir barkod makinesi...
- Ürünlerin yeri-fiyatı değıştiğinde barkodların tekrar basılması gerekiyor

Eylem Planı

1. Tarımkredi market veya belediyenin marketinde proje pilot olarak olarak uygulanabilir
2. Özel barkod basımı için sponsorlarla anlaşmak
3. Etiketlerin normal işleyişe herhangi bir engel oluşturmadığını kontrol etmek
4. Uygulamayı yaymak için reklamlar ya da anonslar yapmak
5. Görme engelli bireylerin uygulamadan memnuniyetini kasada sorgulayıp geri bildirimi sağlamak

Sponsor

Özel etiket baskıları için sponsor olarak

- Locco
- NOBLEMAN
- Beyid ile anlaşılabilir

1 YOKSULLUĞA SON

2 AÇLIĞA SON

3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM

4 NİTELİKLİ EĞİTİM

5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

6 TEMİZ SU VE SANİTASYON

7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ

8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME

9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI

10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI

11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR

12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM

13 İKLİM EYLEMİ

14 SUDAKİ YAŞAM

15 KARASAL YAŞAM

16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR

17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR

Kaynakça

- YILDIZ, S., & GÜRLER, S. (2018). The assessment of information levels of people with visual impairment in terms of their disabled rights-The case of Ankara. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(1), 241-268.(erişim tarihi 01.10.2022)
- Arslan, Y., Şahin, H. M., Gülnar, U., & Şahbudak, M. (2014). Görme engellilerin toplumsal hayatta yaşadıkları zorluklar (Batman Merkez Örneği). Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, 4(2), 1-14.(erişim tarihi 02.10.2022)
- Koç, C. (2021) Görme Engelliler için Hissedilebilir Yüzey Uygulamaları: Diyarbakır örneği. Ufkun ötesi Bilim Dergisi, 21(1). 125-157 (erişim tarihi 01.10.2022)
- www.rednasis.com.tr/gorme-engelliler-icin-yapilan-calismalar (erişim tarihi 03.10.2022)
- <https://fintechbd.com/qrcode-payment-money-in-black-and-white-dots/> (erişim tarihi 08.10.2022)
- López-de-Ipiña, D., Llorido, T., & López, U. (2011, Haziran). Görme engelliler için iç mekan navigasyonu ve ürün tanıma destekli alışveriş. Uluslararası Ortam Destekli Yaşam Çalıştayı'nda (s. 33-40). Springer, Berlin, Heidelberg.(erişim tarihi 01.10.2022)
- <https://www.pocklington-trust.org.uk/news/finding-braille-in-everyday-life/> (erişim tarihi 03.10.2022)
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (2013). Erişilebilirlik ve İzleme Denetleme Yönetmeliği. Erişim adresi: resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/07/20130720-9.htm(erişim tarihi 09.10.2022)
- <https://www.iapb.org/learn/vision-atlas/magnitude-and-projections/global/> (erişim tarihi 11.10.2022)